

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0346/2010

1.12.2010

SOOVITUS

Nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Gruusia vahelise riigis ebaseaduslikult elavate isikute tagasivõtulepingu sõlmimise kohta (15507/2010 – C7-0392/2010 – 2010/0108(NLE))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Nathalie Griesbeck

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

SISUKORD

Lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOME GA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT..5	
SELETUSKIRI	6
VÄHEMUSE ARVAMUS	8
VÄLISKOMISJONI ARVAMUS	9
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	11

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOME GA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT

**nõukogu otsuse eelnõu kohta Euroopa Liidu ja Gruusia vahelise riigis ebaseaduslikult elavate isikute tagasivõtulepingu sõlmimise kohta
(15507/2010 – C7-0392/2010 – 2010/0108(NLE))**

(Nõusolek)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (15507/2010);
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Gruusia vahelise riigis ebaseaduslikult elavate isikute tagasivõtulepingu eelnõu (14654/2010);
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 79 lõikele 3 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a (C7-0392/2010);
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 81 ja artikli 90 lõiget 8;
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni soovitus (A7-0346/2010),
1. annab nõusoleku lepingu sõlmimiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Gruusia valitsusele ja parlamendile.

SELETUSKIRI

Euroopa Liidu laienemine 25 liikmesriigini aastal 2004, seejärel 27 liikmesriigini aastal 2007 on andnud Euroopa Liidule võimaluse töötada välja uue koostööraamistiku oma naabritega idas ja lõunas. Euroopa Liidul on seega laiendatud naabruspoliitika, mis ulatub kuni Lõuna-Kaukaasia piirkonna riikideni ning mille eesmärk on süvendada suhteid riikidega, mis asuvad väljaspool ELi välispiire, edendada nende riikide julgeolekut, stabiilsust ja arengut ning vältida uute eraldusjoonte tekkimist Euroopas.

Sellela andis EL märku kasvavast huvist Lõuna-Kaukaasia riikide vastu ja praegu tuleb jätkata suhtlemist selle piirkonna riikidega, sest see on uute välispiiride lähedal asuv piirkond. Lõuna-Kaukaasia on Euroopa Liidu jaoks strateegilise tähtsusega ning EL võib aidata kaasa piirkonna majanduse ja kaubanduse arengule. Ent EL peab oma tegevuses julgustama hea valitsemistava, inimõiguste ja demokraatia põhimõtete täielikku järgimist. Euroopa Liit peab samuti täitma aktiivsemalt oma rolli Lõuna-Kaukaasia piirkonnas, nagu tuletati meelde Euroopa Parlamendi 2010. aasta mais vastu võetud resolutsioonis 2009/2216(INI), ning töötama välja strateegia stabiilsuse ja heaolu suurendamiseks ning konfliktide lahendamise hõlbustamiseks piirkonnas.

Lisaks sellele aitab suhete süvendamine Euroopa Liidu ja Lõuna-Kaukaasia riikide, eeskätt Gruusia vahel kindlasti kaasa õigusemõistmise ja vabaduste kasutamise parandamisele. Gruusiaga on hiljuti sõlmitud kaks lepingut – üks ebaseaduslikult riigis viibivate isikute tagasivõtmise kohta ja teine selleks, et lihtsustada viisade väljastamist –, sealjuures aitavad mõlemad kaasa eespool nimetatud eesmärkide saavutamisele.

* *

Raportöör kiidab heaks nende kahe, teineteisest sõltumatu ja vastastikku täiendava lepingu sõlmimise Gruusiaga. Need kaks lepingut avardavad vabaduse ja julgeoleku ruumi, mis ulatub Euroopa Liidu piiridest väljapoole ja hõlmab naaberriike.

Esiteks on nimetatud kaks lepingut väga oluline samm Euroopa Liidu ja Gruusia suhete arengus. Gruusia ja Euroopa Liidu lähenemisprotsessiks on olemas selge tahe, mida on viimastel aastatel iseloomustanud mitmed olulised poliitilised sündmused alates kahepoolse koostöö tugevnemisest Euroopa Liidu ja Gruusia vahel kuni selleni, et Gruusiast sai Euroopa Nõukogu liige ja riik ühines Euroopa inimõiguste konventsiooniga. Samuti on kõnesoleva kahe lepingu sõlmimine Euroopa Liidu ja Gruusia vahel lootustandev edasiminekuks, võttes arvesse Gruusia Euroopa-suunalisi püüdlusi, ning on seega Euroopa Liidu jaoks oluline. Lepingute sõlmimine soodustab sõbralike suhete loomist, stabiilsust, julgeolekut ja kodanike heaolu.

Pealegi on lepingud olulised ka piirkondlikul tasandil ning toetavad ELi jõupingutusi tõhustada koostööd teiste selle piirkonna riikidega. Samuti tähendab see edasiminekut Gruusiale ning julgustab süvendama koostööd naabrite ja Euroopa Liiduga.

Muu hulgas toetavad lepingud vabaduste, julgeoleku ja õigusvaldkonnas vajalike reformide läbiviimist Gruusias. Raportöör on veendunud, et ühise koostöö vaimus suudavad Euroopa

Liit ja Gruusia tulemuslikult võidelda ebaseadusliku immigratsiooni vastu ning aidata kaasa demokraatia, õigusriigi, inimõiguste ja kodanikuühiskonna arengule, sest lepingutega hõlbustatakse kontaktide loomist ja isikute liikumist mõlema osapoole aladel.

Eelkõige hõlbustab viisade väljastamise lihtsustamist käsitlev leping isiklike kontaktide loomist kodanike vahel, mis on otsustava tähtsusega majandus-, inim-, kultuuri-, teadus- ja muude suhete loomiseks. Viisanõude kaotamine tähendab Gruusia kodanikele olulist sammu teel Euroopaga integreerumise suunas. Viisade väljastamise lihtsustamisel on suur tähtsus inimeste elus, sest see tugevdab inimestevahelisi kontakte ja aitab realiseerida vaba liikumist, mis on üks põhiõigusi Euroopas.

Kahe lepingu rakendamise aspektid

Raportöör on seisukohal, et Gruusias on vaja viia läbi teavituskampaaniaid, et elanikud saaksid teada uuest olukorrast ning kasutaksid sellest tulenevaid uusi võimalusi. Viisapoliitika muutusest peaks ühtlasi kiiremas korras teada andma ka Euroopa Liidu institutsioonide veebilehtedel.

Raportöör soovib ühtlasi Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil ja lepingute kohaldamise eest vastutaval Euroopa Komisjonil teha pärast lepingu jõustumist kindlaks võimalikud takistused või muud asümmeetrilised piirangud, mis võivad takistada lepingute tõrgeteta ja vastastikust kohaldamist nii konsulaarteenuste kui ka piiriületuse osas.

Lõpuks avaldab raportöör kahetsust selle pärast, et Euroopa Parlamenti teavitati vaid vähesel määral nende lepingu sõlmimist käsitlevate läbirääkimiste alustamisest ja käigust ning parlament oli protsessi vähe kaasatud. ELi kodanike otsese esindajana võib Euroopa Parlament aidata otsustavalt kaasa ELi välistegevuses parema aruandluse ja demokraatliku kontrolli tagamisele. Raportöör soovib, et komisjon teavitaks kooskõlas institutsioonidevahelise lojaalse koostöö põhimõttega Euroopa Parlamenti nende lepingute rakendamise tulemustest.

* *

VÄHEMUSE ARVAMUS

Vastavalt kodukorra artikli 52 lõikele 3 esitanud
Tatjana Ždanoka fraktsiooni Verts/ALE nimel
Rui Tavares fraktsiooni GUE/NGL nimel

Euroopa Parlament peab tagama, et ELi ja Gruusia vaheline tagasivõtuleping oleks täielikult kooskõlas Euroopa ja rahvusvahelise õigusega, mis puudutab põhiõigusi ja varjupaiga andmist. Lepingut ei tohiks sõlmida enne olemasolevate tagasivõtulepingute põhjalikku hindamist.

Me hääletasime käesoleva lepingu vastu, sest:

- selle eesmärk on suunata inimesed tagasi riiki, kus ÜRO pagulaste ülemvoliniku 2010.–2011. aasta ülemaailmse pöördumise kohaselt on ligikaudu 212 000 inimest enam kui 16 aasta jooksul olnud riigisiselt ümberasustatud ja peavad elama peavarju ja elatusvahendite puuduses ning kus sooline ja seksuaalvägivald on laialt levinud kõikides ühiskonnarühmades ja talutakse politseipoolset väärkohtlemist;
- seda kohaldataks ka endiste Abhaasia ja Lõuna-Osseetia elanike suhtes, kellel ei ole mingit *de facto* seost Gruusiaga;
- leping ei sisalda põhiõiguste rikkumist puudutavaid rangeid kaitsemeetmeid ega taga häid vastuvõtutingimusi, sest Gruusias on need kesised;
- leping sisaldab mitmeid puudusi ja ebamäärasusi, mida saaks selgitada tagasivõtmise ühiskomitees, kus Euroopa Parlamendil ei ole kahjuks sõnaõigust, kuigi see oleks parlamendi uusi pädevusi arvestades täiesti õiguspärane;
- lepinguga ei ole piisavalt tagatud isikuandmete kaitse: andmeid võib isiku nõusolekut taotlemata edastada „muudele organitele”.

7.10.2010

VÄLISKOMISJONI ARVAMUS

kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonile

nõukogu otsuse eelnõu kohta Euroopa Liidu ja Gruusia vahelise riigis ebaseaduslikult elavate isikute tagasivõtulepingu sõlmimise kohta
(15507/2010 - C7-0392/2010 - 2010/0108(NLE))

Arvamuse koostaja: Krzysztof Lisek

LÜHISELGITUS

Oma 4. detsembri 2006. aasta teatises Euroopa naabruspoliitika arendamise kohta¹ on komisjon soovitanud, et Euroopa naabruspoliitika riikidega tuleks alustada läbirääkimisi tagasivõtu- ja viisalihtsustuslepingute üle.

7. mail 2009. aastal Prahast toimunud tippkohtumisel vastu võetud ühisdeklaratsioonis, millega loodi idapartnerlus, on rõhutatud, kui tähtis on toetada kodanike liikuvust turvalises keskkonnas lihtsustatud viisamenetluse ja tagasivõtulepingute kaudu. Ühisdeklaratsioonis on seatud pikaajaliseks eesmärgiks viisanõude kaotamine, millega peab kaasnema julgeolekutingimuste paranemine, et võidelda piiriülese kuritegevuse ja ebaseadusliku rändega.

Esildatud otsuses võetakse arvesse ja kajastatakse Gruusiaga tehtava koostöö olemasolevat raamistikku, eelkõige 1. juulist 1999 toimivat partnerlus- ja koostöölepingut, aga ka ELi ja Gruusia Euroopa naabruspoliitika tegevuskava (kiideti heaks 14. novembril 2006) ning eelnimetatud Praha deklaratsiooni.

27. novembril 2008 võeti vastu ametlik luba, et alustada Gruusiaga läbirääkimisi tagasivõtulepingu üle, ning kokkulepitud tekst parafeeriti 25. novembril 2009. aastal.

Lepingu sõlmimist käsitleva otsuse ettepanekus on terve rida tavapäraseid elemente, mida kasutatakse ELi ja kolmandate riikide vahel sõlmitavates tagasivõtulepingutes. Tagasivõtukohustus on täielikult vastastikune ja see hõlmab nii oma riigi kodanikke kui ka kolmandate riikide kodanikke ja kodakondsuseta isikuid, ühtlasi on kehtestatud eeltingimused

¹ KOM(2006)0726.

kahe viimase rühma isikute tagasivõtukohustuse suhtes. Lepingus nähakse ette lepingu praktilise kohaldamise kord, sealhulgas tagasivõtu ühiskomitee loomine, tingimused kiirmenetluse läbiviimiseks, klauslid kulude ja andmekaitse kohta ning lepingu seos muude rahvusvaheliste kohustustega. Lepingut kohaldatakse Gruusia ja ELi territooriumi suhtes, välja arvatud Iirimaa ja Taani, kusjuures Ühendkuningriik on väljendanud soovi osaleda selles lepingus.

Gruusia on ratifitseerinud paljud asjakohased rahvusvahelised konventsioonid, sealhulgas 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsiooni ja 1967. aasta protokollid. Gruusia on Euroopa Nõukogu ja Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni liige. Lisaks on Gruusia partnerriik idapartnerluses, mis põhineb kohustusel järgida rahvusvahelise õiguse põhimõtteid ja põhiväärtusi, sealhulgas inimõigusi ja põhivabadusi. Märkida tuleb ka seda, et 15. juulil 2010. aastal alustati läbirääkimisi, et sõlmida ELi ja Gruusia vahel uus tõhustatud assotsieerimisleping. Käivitatud on ka ELi ja Gruusia vaheline inimõigustealane dialoog, mille kolmas voor toimus 9. juulil 2010. aastal sõbralikus, avatud ja konstruktiivses õhkkonnas.

Eelnevat silmas pidades on arvamuse koostaja seisukohal, et Gruusias on kehtestatud piisavalt kindel raamistik selleks, et tagada tagasivõtulepingu alusel koheldavate isikute õiguste järgimine. Tagasivõtulepingu sõlmimisega ei tohiks venitada ning see peaks jõustuma viisalihtsustuslepinguga samaaegselt, sest need kaks lepingut on omavahel seotud.

Väliskomisjon palub vastutaval kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil teha ettepanek Euroopa Parlamendi nõusoleku andmiseks.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	5.10.2010
Lõpphääletuse tulemus	+: 26 -: 4 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Gabriele Albertini, Frieda Brepoels, Andrzej Grzyb, Heidi Hautala, Ioannis Kasoulides, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Andrey Kovatchev, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Vytautas Landsbergis, Krzysztof Lisek, Mario Mauro, Francisco José Millán Mon, María Muñoz De Urquiza, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Kristiina Ojuland, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Adrian Severin, Ernst Strasser, Boris Zala
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Nikolaos Chountis, Evgeni Kirilov, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Dominique Vlasto
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Marie-Christine Vergiat